

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.316/2017/4.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Dr. Tánczos Rita előadó bíró
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Bíró Róbert ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Nagy Dániel Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: Dr. Nagy Dániel ügyvéd,

A per tárgya: rendkívüli felmentés jogkövetkezményeinek
alkalmazása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:
Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.266/2016/5.

Az elsőfokú bíróság határozata:
Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.M.2362/2015/10.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.266/2016/5. számú ítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint + 5400 (ötezer-négy száz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 280.280 (kétszáznyolcvanezer-kétszáznyolcvan) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 2010. december 1-jétől állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperessel könyvelő munkakörben. Feladatait munkaköri leírása alapján kellett végeznie. ..., az alperes volt gazdasági igazgatója (aki egyben a felperes lánya) lemondással megszüntette az

alperessel fennállt közalkalmazotti jogviszonyát, amely kapcsán átadás-átvételi eljárásra került sor. Ennek során ... úgy nyilatkozott, hogy a jegyértékesítésből eredő kintlévőség által ismert összeg közel 9 millió forint, azonban az ezt nyilvántartó Interticket rendszert nem ő kezelte, ez a ... Osztály feladatkörébe tartozott. Az alperesnél ezt követően 2015. július 14-én meghallgatták a ... Osztály jegyértékesítési tevékenységében részt vevő alkalmazottakat, illetve a felperest, mint könyvelőt. A meghallgatásról jegyzőkönyv készült. Ezen a felperesen kívül jelen volt az igazgató, a megbízott gazdasági igazgató, a ... Osztály vezetője, a marketing menedzserigazgató, a művészeti titkár, a költségvetési főfelügyelő, valamint a jegyzőkönyvet vezető művészeti titkár. A felperes a meghallgatás közben rosszullette miatt onnan eltávozott.

- [2] A munkáltató 2015. július 22-én rendkívüli felmentéssel megszüntette a felperes közalkalmazotti jogviszonyát a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 33/A. § (1) bekezdés a) pontja alapján. A felmentés indokolásában megállapította, hogy a 2015. július 14-i meghallgatáson átnyújtott kimutatásból az derült ki, hogy az el nem számolt bérletárakból eredő kintlévőség nyilvántartott összege 18.400.317 forint. A jelentés érdemi tételes átvizsgálására másnap kerülhetett sor, melynek alapján megállapítást nyert, hogy az Interticket rendszer szerint a jegyértékesítésből származó kintlévőségek összege 178.483.952 forint, míg az összes kintlévőség értéke 196.884.269 forint volt. A hiány mértékére a gazdasági igazgató, a marketing igazgató és a ... Osztály vezetője sem tudott magyarázatot adni, arról nem tájékoztatták a színház vezetését. Kiderült az is a meghallgatás során, hogy 2013-ban az akkori igazgató, a gazdasági igazgató és a ... Osztály vezetője egyeztetést tartott a hiánnyal kapcsolatban, a szükséges intézkedésekről azonban nem született döntés, illetve a 2015. áprilisi átadás-átvétel során sem hangzott ezzel kapcsolatban megfelelő tájékoztatás. Mindezek alapján a felmentés azt állapította meg, hogy a felperes esetében a következő kötelezettségszegések állapíthatók meg:
- A könyvviteli feladatainak végrehajtása során a számviteli feladatait a jogszabályok által, valamint a színház szabályzatai által előírt rendelkezések megsértésével végezte,
 - nem kísért figyelemmel és nem ellenőrizte a bizonylatolás rendjét, illetve nem tartotta be a jogszabályok által előírt bizonylati rendet,
 - a jegyértékesítésből eredően befolyt vételárat a ... Osztályról a jegypénztáros helyett a Pénzkezelési Szabályzat szerint arra egyébként jogosulatlan személyként olykor ..., olykor más adta át a felperes részére elszámolásra, de olyan is előfordult, amikor senki sem számolt el a befolyt készpénzzel, a felperes mégis bevezette a könyvelésbe ezen összegeket, megszegve így a vonatkozó szakmai előírásokat és belső szabályzatokat azzal, hogy arra jogosulatlan

személyektől vett át pénzösszegeket, illetve át sem vett összegeket tüntetett fel a nyilvántartásban.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes keresetében a rendkívüli felmentés jogellenességének megállapítását és jogkövetkezményei alkalmazását kérte arra figyelemmel, hogy annak indokai nem valósak, továbbá nem a munkakörébe tartozó feladatokra vonatkoztak, a felmentés alapjaként megjelölt tényekből a jogviszonya azonnal hatályú megszüntetése okszerűen nem következhet. Előadta, hogy semmilyen készpénzt nem kezel, a színházjegyek eladásából származó bevételek nem hozzá folytak be, semmilyen összeget sem a jegyvásárlóktól, sem a jegyek értékesítésében közreműködő ügynököktől, kollégáktól nem vett át. A készpénz kezelése a jegypénztárak és a ... Osztály feladata volt. A könyvviteli feladatok végrehajtása kapcsán az alperes a vonatkozó jogszabályok megsértésére hivatkozott, nem jelölte azonban meg, hogy mely cselekménye milyen jogszabályi rendelkezésbe ütközött. Ennek megfelelően e felmentési ok nem tényyszerű és nem világos. Az Interticket rendszerrel kapcsolatban kifejtette, hogy bár a rendszer magas összegű kintlévőséget mutat, a munkáltató nem hivatkozott arra, hogy ez azt jelentené, hogy az adott összeghez az alperes ne jutott volna hozzá. A rendszerben történő adatrögzítés nem képezte feladatát, azt a ... Osztály munkatársai végezték. A számítógépes rendszer adatait legfeljebb megismerni tudta, kizárólag lekérdezési jogosultsággal rendelkezett.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségekben történő marasztalását kérte. Kifejtette, hogy a ... Osztály vezetőjének előadása szerint a felperes a papíron közölt elszámolást könyvelte el az aznapi bevételként, az átvételt nem igazolták semmivel. A felperes a meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet kézzel látta el, ezzel elismerte az ott elhangzottakat, illetve a jegyzőkönyvben foglaltakat. A gazdasági átvilágítás során kiderült, hogy a felperes könyvviteli feladatainak végrehajtása során számviteli feladatait a vonatkozó szabályok megsértésével végezte. Kötelezettségszegését alátámasztja az is, hogy a jegyértékesítésből eredően hiány keletkezett, amelynek összegére nézve sem a ... Osztály vezetője, sem a ... Osztály vezetője, sem a beosztottak nem tudtak egyértelmű és valós tájékoztatást adni.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [5] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.M.2362/2015/10. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.319.674 forint kártérítést, valamint 260.000 forint végkielégítést, illetve 150.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy az ügyben a releváns tények előadása és azok bizonyítása az alperest terhelte, melyről a bíróság kioktatta. Határidő tűzésével kötelezte, hogy jelölje meg: a felperes pontosan mikor és milyen könyvviteli feladatainak végrehajtása során járt el

a számviteli szabályok, illetve a színház szabályzatába ütköző módon, bizonyítsa, hogy a színház melyik beszámolója és pontosan milyen indoknál fogva nem felelt meg a valóság, világosság és következetesség elveinek, csatolja az ezzel kapcsolatos bizonyítékait, továbbá vezesse le, hogy a felperes pontosan hol, milyen hibát vétett és milyen jogszabályi rendelkezésbe vagy belső szabályzatba ütközik mindez. Munkálja ki, hogy a felperes mikor, hol, milyen módon nem kísérté figyelemmel és ellenőrizte a bizonylatolás rendjét és e körben csatolja a bizonyítékait. Jelölje meg, hogy a konkrét szabályszegések pontosan milyen jogszabályba vagy milyen belső rendelkezésbe ütköztek. Csatolja az arra vonatkozó bizonyítékait, hogy a felperes csak a jegypénztárostól vehette át a jegyértékesítésből befolyt vételárat, és ehhez képest egyes esetekben jogosulatlan személyektől vett ilyen összeget. Bizonyítsa, hogy egyes esetekben az át sem vett összegeket tüntette fel a nyilvántartásban és vezette be a könyvelésbe. Igazolja továbbá, hogy a Pénzkezelési Szabályzatot a felperes megismerte, s annak konkrétan mely rendelkezéseit szegte meg. Figyelmeztette az alperest arra, hogy amennyiben ezen kötelezettségének a megadott határidő alatt nem tesz eleget, a bíróság a Pp. 3. § (3) és (4) bekezdése, illetve 141. § (1) és (6) bekezdése alapján a rendelkezésére álló iratok alapján fog dönteni.

- [6] Az alperes többszöri felhívás ellenére bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, a további felhívás pedig a per befejezését késleltette volna. Mindezekre figyelemmel a rendelkezésére álló adatok alapján a bíróság azt állapította meg, hogy a rendkívüli felmentés jogellenes, mivel az alperes nem jelölte meg, hogy mi volt a felmentés konkrét tartalma, azokhoz milyen konkrét szabályszegések és kötelezettségszegések vezettek, ezért az Mt. 82. § (2) és (3) bekezdésében megjelölt jogkövetkezményeket alkalmazta.
- [7] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.266/2016/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek további 1.223.126 forint elmaradt jövedelem címén igényelt kártérítést, valamint 75.000 forint másodfokú perköltséget.
- [8] Határozata indokolásában kifejtette, hogy az MK 95. számú állásfoglalása szerint az indok összefoglaló megjelölése helytálló, de az ehhez kötődő konkrétumokat az alperesnek megfelelően meg kellett volna jelölnie és azok valóságát és okszerűségét a perben bizonyítania kellett volna. Sem a rendkívüli felmentés indokolásából, sem az azt követő bizonyítási eljárásból nem volt megállapítható, hogy a felperes mulasztásaként az alperes milyen magatartásokat, szabályszegéseket értékelt, így jogszerűen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének. Az Mt. 82. § (2) bekezdése alapján kötelezte a törvényszék az alperest a felperes időközben felmerült kára megtérítésére.

A felülvizsgálati kérelem, felülvizsgálati ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria a másodfokú határozatot az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára.
- [10] Álláspontja szerint a jogerős ítélet, illetve az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 3. § (5) bekezdését, 163. § (1) bekezdését és 206. § (1) bekezdését. Az elsőfokú bíróság nem tisztázta kellően a tényállást, illetve a meghozott ítélet a nem kellően feltárt tényálláson alapul, így megalapozatlan és jogszabálysértő. Csatolta a peres eljáráshoz a Kató és Társa 2003. Kft. által készített gyorsjelentés kivonatát, amely a felperes munkaköri kötelezettségszegéseivel kapcsolatos megállapításokat is tartalmazta. Amennyiben az elsőfokú bíróság hiányosnak találta az adott csatolt okiratot, úgy fel kellett volna hívnia a teljes irat becsatolására. Álláspontja szerint a rendelkezésre bocsátott 2014. évi költségvetési beszámoló és az ahhoz tartozó másodlagos számla főkönyvi karton másolata is alátámasztja a felperes kötelezettségszegését. Az intézkedésük jogszerűségét bizonyítja a 2015. július 14-én készült meghallgatási jegyzőkönyv is, amely felvételének körülményei vonatkozásában szintén nem folytatta le a kellő bizonyítást a bíróság. Ezen túl tanúk meghallgatására is indítványt tett, a bíróság azonban azt mellőzte, sértve ezzel a Pp. 173. § (4) bekezdését.
- [11] A felülvizsgálati kérelem érvelése szerint a másodfokú bíróság azáltal követett el jogszabálysértést, hogy nem észlelte az elsőfokú bíróság eljárási szabályszegéseit és az elsőfokú ítélettel egyező ítéletet hozott.
- [12] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős határozatot hatályában tartsa fenn és marasztalja az alperest a felülvizsgálati eljárás költségében. Érvelése szerint az alperes összemosta felülvizsgálati kérelmében azt a tényt, hogy a bíróságok a bizonyítás eredményét nem az ő javára értékelték azzal a téves állításával, hogy nem tisztázták a tényállást. A felülvizsgálati eljárás során a Kúria nem mérlegelheti felül a bizonyítékokat, így megalapozatlanul kérte az alperes a határozatok hatályon kívül helyezését.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [13] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [14] Az alperes felülvizsgálati kérelmében azt kifogásolta, hogy az eljárt bíróságok nem tettek eleget a Pp. 3. § (5) bekezdésében és 163. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségüknek, kellő mértékben nem tárták fel a tényállást, illetve a bizonyítékokat nem a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint értékelték.
- [15] A Pp. 3. § (3) bekezdése a felek kötelezettségévé teszi azt, hogy a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékokat rendelkezésre

bocsássák. Ennek elmulasztása, illetve a bizonyítási indítvány elkésett volta a bizonyításra kötelezett felet terheli. A perbeli esetben Kjt. 33/A. § (2) bekezdése szerint a munkáltatónak kellett bizonyítania, hogy a rendkívüli felmentésben megjelölt indok valós és okszerű. Az elsőfokú bíróság eleget tett a Pp. 3. § (3) bekezdésében megjelölt kötelezettségének és részletesen tájékoztatta az alperest a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, a bizonyítás sikertelenségének következményeiről (4. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. és 4. oldal, 7. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal). A bíróság feladatai közé tartozik az is, hogy elősegítse a felek jóhiszemű és célszerű pervitelét és megakadályozza a per elhúzódsát. A Pp. 141. § (2) bekezdése szerint a fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni. Az alperes eljárása e követelménynek nem felelt meg.

- [16] Az elsőfokú bíróság tizenöt napos határidő tűzésével felhívta az alperest arra, hogy konkrétan meg kell jelölnie azt, hogy a felperes mikor, mely magatartásával valószínűsítette meg rendkívüli felmentésben terhére róttakat, pontosan mely jogszabály, illetve szabályzat mely rendelkezését sértette meg és jelölje meg, hogy ezen állítását milyen bizonyítékok támasztják alá. Az alperes a Pp. 141. § (6) bekezdésében rögzített jogkövetkezményekre történő figyelmeztetés ellenére e felhívásnak nem tett eleget, mely mulasztását maga is elismerte (7. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv).
- [17] A bíróság ismételten határidő tűzésével a hiányosságok pótlására hívta fel a munkáltatót, azonban az alperes a továbbiakban sem tett eleget kötelezettségének, s mindezt elismerte (10. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal 3. bekezdés). Nem tett eleget az alperes bizonyítási kötelezettségének azzal, hogy egyes - felülvizsgálati kérelemben megjelölt - okiratokat csatolt, mivel azokból még nem lehetett megállapítani a felperes konkrét kötelezettségszegését. Mindezek alapján az Pp. 141. § (6) bekezdése alapján jogszerűen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a tényállást a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján állapította meg, majd értékelte azokat.
- [18] Kellő alap nélkül kifogásolta a felülvizsgálati kérelem azt, hogy a bíróság nem tett eleget a tanúk meghallgatására vonatkozó indítványának. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Pp. 167. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tanúkat nem a fél által megteendő tények állítására, hanem tényállításai bizonyítására hallgatja meg. Mivel az alperes a bíróság többszöri felhívása és jogkövetkezményekre történő kioktatása ellenére konkrét perbeli tényállításokat nem tett és az általa csatolt okiratok a felperes munkájával kapcsolatos egyedi megállapításokat és értékeléseket nem tartalmaztak, nem volt olyan alperesi tényállítás, amelyek bizonyítására a tanúk meghallgatásra kerülhetek volna, így mellőzésükre jogszerűen került sor.

- [19] Az alperes felülvizsgálati kérelmében azt is kifogásolta, hogy az eljárt bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem a Pp. 206. § (1) bekezdésében előírt módon értékelte.
- [20] A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadása és a bizonyítási eljárás során elmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) töretlen gyakorlata értelmében a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés. Az erre alapított felülvizsgálati kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat azok egybevetése során nem a maguk összességében értékelte és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz (BH1995.193., BH1999.44.).
- [21] A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet ilyen jellegű eljárási fogyatékoságban nem szenved. A rendelkezésre álló adatok alapján nem volt megállapítható olyan konkrét kötelezettségszegés, amely a felperes terhére róható és az alperes nem jelölt meg olyan bizonyítékot sem, melyet az eljárt bíróságok döntésük meghozatala során ne értékeltek volna. A bíróságok mérlegelésében a fent kifejtettek szerint logikai ellentmondás nem volt kimutatható, ezért a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését sem.
- [22] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [23] A pertárgy értéke - figyelemmel a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei egyes kérdéseiről szóló 6/2016.(XI.28.) KMK vélemény 10. pontjában kifejtettekre is - helyesen 2.802.802 forint volt. A pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét, míg a felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján megillető személyes illetékmentességre tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [24] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a 2018. január 24-én tartott tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2018. január 24.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Tánczos Rita s.k.
előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző